

DIARI DE SESSIONS DE LA **COMISSIÓ D'ASSUMPTES SOCIALS** DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 349-1992

Fq.Con.núm. 33/27

VII legislatura

Any 2010

Núm. 50

Presidència
de l'Honorable Sr. Francesc Josep Dalmau i Fortuny

Sessió celebrada dia 6 de maig del 2010

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

COMPAREIXENCES:

1) COMPAREIXENÇA RGE núm. 383/10, sol·licitada per quatre diputats membres de la Comissió d'Assumptes Socials, adscrits al Grup Parlamentari Popular, de l'Hble. Conseller de Treball i Formació, per tal d'informar sobre l'evolució detallada per illes de la població estrangera en el mercat laboral durant l'any 2009 a les Illes Balears. 694

2) COMPAREIXENÇA RGE núm. 384/10, sol·licitada per quatre diputats membres de la Comissió d'Assumptes Socials, adscrits al Grup Parlamentari Popular, de l'Hble. Conseller de Treball i Formació, per tal d'informar sobre l'evolució detallada per illes dels accidents i malalties laborals durant l'any 2009 a les Illes Balears. 701

EL SR. PRESIDENT:

Començam la sessió d'avui i en primer lloc demanaria si es produeixen substitucions?

EL SR. GARCÍAS I SIMÓN:

Antoni Garcias substitueix Margalida Mercadal.

EL SR. PRESIDENT:

Passarem idò al primer punt de l'ordre del dia, punt únic consistent en la compareixença RGE núm. 383/10 presentada per quatre diputats membres de la Comissió d'Assumptes Socials del Grup Parlamentari Popular, mitjançant la qual sol·liciten la compareixença del conseller de Treball i Formació per tal d'informar sobre l'evolució detallada per illes de la població estrangera en el mercat laboral durant l'any 2009 a les Illes Balears; i en la compareixença RGE núm. 384/10 presentada per quatre diputats membres de la Comissió d'Assumptes Socials del Grup Parlamentari Popular, mitjançant la qual sol·liciten la compareixença del conseller de Treball i Formació, per tal d'informar sobre l'evolució detallada per illes dels accidents i malalties laborals durant l'any 2009 a les Illes Balears.

Hi assisteix el conseller de Treball i Formació, Hble. Sr. Pere Aguiló i Crespi, que ve acompanyat del Sr. Llorenç Pou Garcias, director general de Planificació Estratègica, la. Sra. Paula Liñán Ruíz, directora general de Salut Laboral i el Sr. Francisco José Verdejo Pérez, cap de Gabinet.

En tot cas té la paraula el conseller de Treball i Formació per tal d'explicar el tema objecte de la compareixença.

EL SR. HUGUET I SINTES:

Una qüestió d'ordre, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Digui, Sr. Huguet.

EL SR. HUGUET I SINTES:

Gràcies. Ho ha anunciat com un punt únic, açò vol dir que només hi haurà una exposició de les dues qüestions i deu minuts només un pic i cinc?

EL SR. PRESIDENT:

Havíem acordat ajuntar les dues compareixences en una...

EL SR. HUGUET I SINTES:

En una convocatòria, però mai en un únic punt de l'ordre del dia. Jo crec que val més fer-ho un poc curt i fer-ho separat. No sé si el conseller hi estarà d'acord, però... És a dir, que a la mateixa comissió es vegin les dues compareixences té molt de sentit, però que reduïm aquestes dues qüestions, una sobre accidentalitat laboral i l'altra sobre evolució de la població estrangera, ho trob...

EL SR. CONSELLER DE TREBALL I FORMACIÓ (Pere Aguiló i Crespi):

Si la meua intervenció és pertinent, amb el permís del president, diré que jo estic a disposició de la comissió, he preparat les dues i estic disposat a contestar-les separatament.

EL SR. PRESIDENT:

Em perdonaran, però tenia entès i aquesta mesa ho entenia així, que ajuntàvem les dues compareixences. En tot cas no hi ha cap problema per fer les dues compareixences avui mateix per separat, independentment dels temes, una sobre el mercat laboral i l'altra sobre els accidents i malalties laborals. En tot cas...

EL SR. HUGUET I SINTES:

Només aclarir-li, Sr. President, que l'economia de temps la podem exercir exactament igual, no fa falta exhaurir els temps màxims de les intervencions, almanco per la meua part, però crec que val la pena escoltar el conseller respecte d'una qüestió, demanar-li o qüestionar-li aquelles coses que siguin interessants respecte de la seva exposició, i a continuació fer l'altra sense interrupcions.

EL SR. PRESIDENT:

Ho farem així com hem comentat, idò.

1) Compareixença RGE núm. 383/10, sol·licitada per quatre diputats membres de la Comissió d'Assumptes Socials, adscrits al Grup Parlamentari Popular, de l'Hble. Conseller de Treball i Formació, per tal d'informar sobre l'evolució detallada per illes de la població estrangera en el mercat laboral durant l'any 2009 a les Illes Balears.

Passarem al primer punt de l'ordre del dia que consisteix en la compareixença RGE núm. 383, sobre l'evolució detallada per illes de la població estrangera en el mercat laboral durant l'any 2009 a les Illes Balears. En tot cas, té la paraula -ara sí- el Sr. Conseller Pere Aguiló i Crespi.

EL SR. CONSELLER DE TREBALL I FORMACIÓ (Pere Aguiló i Crespi):

Moltes gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Després d'aclarir aquesta qüestió d'ordre, comparesc en aquesta Comissió d'Assumptes Socials a petició del Grup Parlamentari Popular, per tal d'informar sobre l'evolució detallada per illes de la població estrangera en el mercat de treball de les Illes Balears durant l'any 2009. Vull en primer lloc agrair al Grup Parlamentari Popular el plantejament d'aquesta pregunta, ja que el col·lectiu de persones estrangeres és extraordinàriament important a les nostres illes. No debades la setmana passada l'Institut Nacional d'Estadística feia públic l'avanç del padró municipal a 1 de gener de l'any 2010. En aquest, es plantejava que la població estrangera ja representava el 22% del total de la nostra comunitat, un percentatge que és en escriu el major entre totes les comunitats autònomes i un dels més elevats entre tots els països desenvolupats. És més, l'any 2009 el 25,8% de la població activa corresponia al col·lectiu d'estrangers, justificant això novament l'oportunitat d'informar al Parlament d'aquesta

qüestió mitjançant la Comissió d'Assumptes Socials a la qual comparesc.

Així com vaig fer a la meua anterior compareixença en aquesta mateixa comissió dia 22 d'abril, m'agradaria fer una exposició general al nivell de les Illes Balears, per a posteriorment entrar en detall de cadascuna de les nostres illes. Abans de començar voldria deixar clar que les dades d'afiliació dels estrangers per illes, de les quals parlaré avui, constitueixen una primícia a les Illes Balears, encara que a alguns els pugui sorprendre, mai no s'havia obtingut aquesta informació a nivell d'illes. Amb això l'únic que vull refermar és precisament la importància que per a la Conselleria de Treball i Formació té el seguiment d'aquest col·lectiu, tasca en la qual l'Observatori del Treball fa avanços molt destacats que han de ser reconeguts.

Passant ja a comentar l'evolució de l'afiliació a la Seguretat Social a les Illes Balears, cal dir que la irrupció dels efectes de la crisi econòmica en el 2008 no es varen traduir en una pèrdua d'ocupació per al col·lectiu d'estrangers, ja que aquest col·lectiu va veure augmentar el seu nombre d'afiliacions. En canvi, al llarg del 2009 la seva pèrdua d'afiliació fou més intensa que per als nacionals. Així, mentre que els espanyols varen baixar un 5,6% fins a les 348.605 afiliacions, els estrangers comunitaris ho feren un 8,1%, 33.467 afiliacions. I els estrangers extracomunitaris al menys 13,1%, fins a les 40.567 afiliacions. Per activitats econòmiques, els assalariats estrangers es concentren principalment en les activitats de la construcció, un 19% front el 9,6% dels nacionals; i en l'hoteleria, un 32,7% en comparació al 15,4% dels nacionals. Pel que fa al règim de cotització a la Seguretat Social, el pes dels autònoms en el col·lectiu d'estrangers ha estat lleugerament inferior que la dels espanyols, amb taxes del 18,3 i del 20,2% respectivament.

Pel que fa a les xifres d'atur, el nombre de persones aturades estrangeres comunitàries fou l'any 2009 de 6.839, mentre que el de no comunitàries fou de 13.467. Per tant, en el cas de l'atur l'increment interanual ha estat del 65,4 i 53,9%, respectivament, una xifra superior de l'increment observat per als nacionals i que fou del 49,3%. Pel que fa al pes dels estrangers en l'atur registrat, aquest ha augmentat de manera persistent en els darrers cinc anys, fins assolir el 27,3% l'any 2009, quan l'any 2005 era del 16,8 només, un valor que és també amb escreix el major entre totes les comunitats autònomes.

D'altra banda, tal com ja vaig esmentar a l'anterior compareixença en aquesta comissió per parlar del conjunt de la població laboral, el ritme de destrucció d'ocupació i d'augment de l'atur no ha estat uniforme en els darrers trimestres, al contrari, també per als dos grans col·lectius d'estrangers, comunitaris i extracomunitaris, s'observa una evolució molt dolenta en els primers sis mesos del 2009, la qual ha millorat de manera constant des d'aleshores de forma prudent.

Passant al comentari de l'afiliació i l'atur per illes i començant per Mallorca, cal dir que en el cas de Mallorca la mitjana d'afiliacions de persones estrangeres l'any 2009 fou de 54.917, la qual cosa implica una reducció del 10,3%, una xifra molt superior almenys 4,6% dels nacionals. Pel que fa a l'atur, el nombre de persones desocupades comunitàries l'any 2009 fou de 5.131, mentre que d'extracomunitàries era de 10.567; és a dir, uns increments del 70,1 i el 60,4%; en altres paraules, l'increment interanual fou superior al patit pels nacionals, del 50,1%.

En el cas de Menorca l'afiliació mitjana d'estrangers va ser de 3.445 afiliacions, la qual cosa va suposar una reducció del 20%. Per tant, la caiguda de l'afiliació estrangera fou substancialment superior que la dels nacionals, que ho feren un menys 7,7%. Precissament l'illa de Menorca és on les diferències entre estrangers i nacionals ha estat més marcada. Pel que fa a l'evolució de l'atur registrat, els desocupats comunitaris computaven l'any 2009 un total de 387 persones, mentre que els extracomunitaris sumaren 1.056 persones. Cal destacar que el seu increment fou molt similar entre els nacionals i els estrangers comunitaris, al voltant del 46%, mentre que fou més reduïda, el -31% per als extracomunitaris. Quant al pes dels aturats estrangers sobre el total d'aturats el valor a Menorca l'any 2009 fou del 25,8%, un valor molt semblant al de Mallorca, que era del 26,4% com ja he dit.

Pel que fa a Eivissa, aquesta juntament amb Formentera són les illes amb un major pes del col·lectiu d'estrangers. L'any 2009 el pes dels estrangers sobre el total d'afiliacions a les Pitiüses era del 22,4%, quan el seu pes a Mallorca i a Menorca era del 15 i del 11,4% respectivament. En termes d'atur, el pes dels estrangers a Eivissa era del 33,7% i a Formentera del 41,4%. Dit d'una altra manera, resta ben evident que l'evolució del col·lectiu d'estrangers condiciona extraordinàriament l'evolució laboral global en aquestes illes. Per al conjunt de les Pitiüses el nombre total d'afiliats fou de 9.945 persones, el que suposà una reducció d'un menys 10,6%, fet que condicionà el global de l'afiliació, la qual es reduí un 6,3%. En el cas de l'atur, l'increment interanual més intens es produí per als estrangers comunitaris, amb una reducció del 54,4%, mentre que els extracomunitaris caigueren a una taxa similar a la dels nacionals, menys 36,5%. El mateix és extrapolable a Formentera on els comunitaris caigueren amb major intensitat.

Pel que fa a l'evolució dins l'any 2010, aquest ha suposat una continuació a totes les illes de la tendència de desacceleració de la caiguda interanual de l'afiliació, mentre que l'atur s'ha reduït en els quatre primers mesos d'enguany. En aquest darrer cas és esmentable el fet que el ritme d'augment interanual s'ha equiparat entre els nacionals i els dos col·lectius d'estrangers, extracomunitaris i comunitaris, de manera que no s'observen diferències significatives, en bona mesura per l'estabilització dels dos sectors en els quals hi ha una major representació dels estrangers i que són com ja he dit, l'hoteleria en el cas dels estrangers comunitaris i la construcció per als extracomunitaris.

En definitiva i més enllà de xifres concretes, és evident que l'evolució laboral dels estrangers és un tema extraordinàriament rellevant i quan dic això no m'estic limitant a una qüestió purament quantitativa, sempre amb l'evidència que el seu pes és extraordinàriament superior a qualsevol de les nostres illes en comparació a la resta de comunitats autònomes i altres països desenvolupats, especialment en el cas d'Eivissa i Formentera. Però també des d'un punt de vista qualitatiu, el nivell formatiu d'aquesta població és força dispar, en alguns casos amb nivells educatius alts, com passa amb part dels comunitaris i el contrari per a una part dels extracomunitaris. Tot plegat demana una planificació estratègica de les diferents polítiques actives d'ocupació, sempre en coordinació amb la resta de conselleries del Govern, especialment la d'Afers Socials, per estar a l'alçada del repte històric que en aquesta àrea ja tenim aquí i avui.

Moltes gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Conseller. Procedeix ara la suspensió per un temps màxim de 45 minuts, per tal que els grups parlamentaris puguin preparar la formulació de preguntes i observacions. Per tant, deman als portaveus si podem continuar o aturam.

Podem continuar. Per part del Grup Parlamentari Popular té la paraula el Sr. Huguet per un temps de deu minuts.

EL SR. HUGUET I SINTES:

Gràcies. Confio que no farà falta utilitzar tot el temps que em pertoca. Gràcies, Sr. Conseller, bones tardes, senyores i senyors diputats.

Sr. Conseller, gràcies per la seva explicació, que és detallada, el mirarem després en el diari d'aquesta comissió per aprofundir-hi millor. I és ben cert, fins ara només parlaven de dades per illes referides a estrangers respecte de l'atur. Per tant, li agraesc, és una cosa difícil, perquè la Seguretat Social sempre havia estat molt reticent a detallar per illes, que ho hagi aconseguit i que estigui a disposició.

És obvi que vostè ha tractat les dues qüestions més importants del mercat laboral i que era el que li demanàvem, l'evolució de l'afiliació dins el 2009 i l'atur. Però també és cert que són interessants totes les altres dades sobre la qualitat, el sexe, els tipus, ..., bé, vostè ha parlat dels dos més importants que naturalment són la construcció i l'hoteleria, però òbviament també n'hi ha un altre que per a mi és interessant, i a més especial, per tant es pot detallar, és el servei domèstic, té estadístiques separades a la Seguretat Social, és interessant i més interessant que el 2009 és veure l'evolució dels darrers anys, especialment des del 2005, si té dades i si no és així, la pregunta queda formulada i ja ens ho enviarà quan pugui als grups, supòs que pot ser interessant.

Més que les dades en si, era la disponibilitat d'aquestes i sobretot com en aquest moment de la situació econòmica i per tant d'una profunda crisi quant la capacitat o la disminució, ho hem de dir amb les paraules exactes, d'ocupació, de llocs de feina a les Illes Balears, què passa amb les polítiques d'autoritzacions. Jo no li deman aquí que el conseller de Treball del Govern balear es defineixi a pit descobert respecte les polítiques d'immigració ni de fronteres, però sí que entenc que es pot manifestar respecte de la conveniència que aquesta és ja una població allà on s'han de fer polítiques a favor de l'economia nacional, l'ocupació, etc., i que no sempre la política en favor de l'economia nacional, els llocs de feina nacionals i el benefici per als estrangers, sobretot per als que no són de la Unió Europea, ha de passar per la incorporació d'aquestes senyores i senyors a la nostra economia directament aquí, sinó que hi ha altres polítiques que permeten també contribuir i ajudar a la seva inserció laboral i per tant, a la millora de la seva societat, jo crec que val la pena que tinguem com a mínim una reflexió respecte de si a la vista del que està, des del meu punt de vista, evolucionant cap una estructura d'atur, és a dir, una borsa d'aturats estructural, si val la pena reflexionar sobre açò i per tant, manifestar-nos davant d'aquells que sí tenen autoritat per fer polítiques en aquestes línies.

Les polítiques del Govern naturalment es limiten a aquelles ocupacions de difícil cobertura i poca cosa més, que és una manifestació també i que depèn dels altres la resolució final, però jo entenc que hi ha la necessitat en aquest moment, sent com vostè ha dit molt bé, la comunitat que més ha incrementat la població demogràficament, la que té un percentatge més alt d'estrangers, val la pena per aquestes i altres raons, també he dit que m'estendria massa. Jo crec que és en coneixement de tots els grups i diputats i diputades, la necessitat de reflexionar sobre aquesta qüestió.

Per tant, polítiques de futur és el motiu principal d'aquesta sol·licitud de compareixença i nosaltres amb les dades que ens ha facilitat i alguna altra que ens pugui facilitar si no les té ara aquí respecte d'aquestes qüestions complementàries sobre la qualitat de l'ocupació, la contractació, etc., sí que després plantejarem segurament alguna actuació concreta davant el ple de la cambra o aquí on faci falta, per materialitzar el que pensam que pugui ser millor per a l'economia de les illes, naturalment de la nació i també per no crear expectatives fallides o impossibles d'atendre en aquells que es gasten els seus estalvis de molt de temps per poder venir aquí, amb una confiança que no sempre poden trobar en aquest moment.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Huguet. Per part del Grup Parlamentari BLOC per Mallorca i PSM-Verds té la paraula el Sr. Alorda.

EL SR. ALORDA I VILARRUBIAS:

Gràcies, Sr. President. En primer lloc vull felicitar el Grup Popular per haver demanat aquesta compareixença i agrair al conseller i al seu equip les dades que ens ha aportat, crec que és imprescindible mantenir aquest nivell de reflexió, d'informació i d'anàlisi sobre allò que està succeint, és d'un abast important, i també aprofundir-ho amb el màxim detall possible, aquesta

informació per il·les crec que és important, com ho pot ser, sense perdre la perspectiva fins i tot dades a nivell de municipis, per zones i per sectors sobre què és allò que està succeint i quines són les millors receptes per afrontar-ho.

Des del nostre grup..., no som el titular de la cartera i, per tant, tampoc no intervindrè molt de temps, però aprofitant els seus darrers apunts sobre quina és la situació de l'evolució, sobretot en la qüestió de la població estrangera, jo sí que li agraïsc, amb la dificultat que ja apuntava el Sr. Huguet, sobre el marc competencial i sempre el delicat que resulta parlar de persones, persones amb tot el dret evidentment d'intentar reeixir la seva reflexió sobre futurs. Deia el Sr. Salvà recentment, com a expert en la matèria, que caldrien uns 700.000 llocs de treball per absorbir l'evolució que tenim a les Illes Balears si es mantingués el ritme -que difícilment ho serà- si hi ha un tall d'activitat econòmica, però els nivells que tenim, si vostè aquestes dades treballen amb escenaris realment tan espectaculars, perquè parlem d'un nivell que ara veim molt clarament amb una situació de recessió econòmica, però fins i tot ens pensam que en moments de represa normal de l'activitat hi haurà una situació complicada si realment anam aquí, no podem mantenir el ritme que hem tengut d'increment d'afiliació a la Seguretat Social dels anys de bonança, no ja el que mantenim ara.

Quines són les reflexions que s'hi poden fer? I també amb l'apunt que ja apuntava el Sr. Huguet i amb la prudència i la dificultat, ja dic, de pronunciar-s'hi, però sobre com afrontar aquests percentatges tan importants dins el que és el tema de les autoritzacions i de la gestió per part de l'autonomia de les quotes. Crec que és un debat important dins tota Europa, el gran debat és europeu, en menor mesura és estatal, però, clar, té unes influències molt diferents per zones dins la Unió Europea. Vostè ha apuntat que les nostres ràtios són de punta a tots els nivells, i si hi ha qualche mena o s'està debatent en algun fòrum alguna mena de modulador precisament també per no defraudar expectatives i crear una tensió allà on realment no es poden trobar tots plegats, tant els que tenen una expectativa com els que realment reben aquesta població, en una situació delicada. Ja no dic ara avui, que ho serà per a tothom, que és la situació de recessió, com volem pensar que si no entrem dins una espiral demoníaca en sortirem, però realment així i tot els paràmetres d'escenaris futurs no pareix que apuntin a poder absorbir en aquests nivells que ho hem estat fent aquests anys.

Sé que vostè avui no ens donarà cap recepta màgica però ens agradaria saber d'alguna manera quina és la reflexió que estan fent a partir d'aquestes dades. Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Alorda. Per part del Grup Parlamentari Socialista té la paraula la Sra. Morillas per un temps de deu minuts.

LA SRA. MORILLAS I NAVARRO:

Gracias, Sr. Presidente. Quiero dar las gracias al Sr. Conseller y a sus colaboradores por su presencia, y al Sr. Conseller por la explicación que nos ha dado de los datos sobre la evolución de la población inmigrante en nuestras islas.

Yo quería hacer una reflexión y decir que en el Plan de ocupación de las Islas Baleares 2009-2011 se recoge en uno de sus ejes de actuación la promoción y la inclusión social de los colectivos más desfavorecidos con prioridad a desarrollar por dicho plan, y uno de los colectivos es la población inmigrante. En dicho plan de ocupación se incluye un punto de actuación para desarrollar un programa para adaptar los sistemas de apoyo público a la ocupación de las personas inmigradas, ya que la inserción en el mercado laboral de las personas inmigrantes requiere una intervención organizada para poder compensar las dificultades propias de su situación, cultura, lengua y costumbres diferentes.

Se ha de destacar el hecho de que es la primera vez que se tienen estos datos por islas. De esta manera también se podrán tener actuaciones diferenciadas por situaciones, ya que como ha dicho muy bien el Sr. Conseller las Islas Baleares somos la comunidad autónoma con la tasa más alta de población inmigrante de todo el país. También se observa, por los datos que ha facilitado, que en la población inmigrante comunitaria la incidencia del desempleo posiblemente sea menor que en la población inmigrante no comunitaria. Este hecho también puede estar dado por la cultura diferente y la formación que tienen ambos colectivos, ¿no?

También se ha de destacar el hecho, enlazado con lo anterior, de los sectores donde trabajan estas personas; en el sector de la construcción es donde se ha producido el parón más importante de la actividad económica, pero este parón ha afectado tanto a inmigrantes no comunitarios como a personas nacidas en nuestra comunidad. Y también en esta actividad es donde..., la gente que trabajaba en esta actividad, las personas que han trabajado en esta actividad, en la construcción, han intentado ser reabsorbidas por la hostelería, sobre todo mayoritariamente hombres, y no ha podido ser. De ahí el incremento del paro en este segmento de población.

También un hecho significativo que me gustaría decir e introducir es que son las mujeres no comunitarias las que mayoritariamente ha absorbido el sector económico de hostelería.

Y para terminar es importante decir que en lo que hace referencia a los trabajadores autónomos inmigrantes en algunos casos para trabajar les obligan a ser autónomos cuando en realidad están trabajando por cuenta ajena, y esto creo que se debería observar -que creo que se está observando- se debería observar porque es un hecho significativo, también.

Muchas gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Morillas. Sr. Conseller de Treball, té la paraula.

EL SR. CONSELLER DE TREBALL I FORMACIÓ (Pere Aguiló i Crespi):

Moltes gràcies, Sr. President. Jo per ordre d'intervencions aniré contestant.

Don les gràcies per les bones paraules del representant del Grup Parlamentari Popular quant a l'esforç que ha fet l'Observatori del Treball de les Illes Balears. Aquestes dades que jo els he pogut traslladar avui es traslladaran a tots vostès; hi ha hagut un petit problema d'impremta però ja estan elaborades, *Les persones estrangeres al mercat de treball l'any 2009*, i els farem arribar, a tots vostès, aquestes dades perquè són singularment interessants, i aquí es veu precisament tot el que jo he dit perfectament reflectit i explicat. Ens ha preocupat sobretot donar dades que afecten els règims de Seguretat Socials en els quals la representació de les persones estrangeres és més evident, com apuntava el Sr. Huguet, també en el servei domèstic.

Jo crec que hi ha coincidència en tots els representants que han intervengut d'aquesta comissió respecte a una reflexió a fer. Jo crec que aquesta reflexió s'ha de fer tenint en compte que entram dins un terreny extraordinàriament delicat, i entram dins un terreny extraordinàriament delicat perquè les paraules que puguem vessar aquí i fins i tot el pensament que es pugui desplegar pot ser acusat de ser un pensament massa rigorós respecte del col·lectiu d'estrangers, fins i tot en alguns casos tenir un tint xenòfob, cosa que en cap cas supòs que està en la ment de qualsevol persona que és en aquesta comissió. Crec que tots hem d'agrair el paper fonamental que han tengut les persones estrangeres que han vengut, la immigració que ha vengut aquí durant el temps de bonança econòmica i que han contribuït al creixement del producte interior brut, al manteniment de les quotes de la Seguretat Social i a un manteniment de la nostra riquesa. A través d'aquestes persones la veritat és que, sobretot en sectors com el de la construcció, hem pogut fer front a uns requeriments importantíssims que teníem aquí i que tal vegada amb la població de les Illes Balears, amb la població nacional, no n'haguéssim tengut prou.

Ar a bé, en aquests moments, en què hi ha una contracció tan forta de la nostra economia, tothom cerca solucions que, tot respectant els drets d'aquestes persones, també tinguin en compte el col·lectiu nacional, el manteniment del mercat de treball nacional. Per part del Ministeri de Treball i Immigració s'ha duit endavant una operació, que ve avalada dins un reial decret llei, que es diu Operació retorn o de voluntari retorn. Aquesta operació cal dir que no ha tengut l'èxit esperat, no ha tengut l'èxit esperat ni aquí i a cap de les comunitats autònomes que jo he pogut consultar. De fet a les Illes Balears aquesta és una qüestió que no duim des de la comunitat autònoma, es du des de l'Estat, i cal dir que les xifres manejades són xifres bastant petites, xifres que es duen tant pel que es refereix a l'Estat mateix a través del Servei Públic d'Ocupació estatal com a través de col·laboradors en aquesta operació de retorn. El cert és que perquè es faci aquesta operació retorn, perquè hi hagi persones que puguin tornar, hi ha d'haver uns certs estímuls que

a vegades no es compleixen de manera global, i hi ha d'haver a més convenis de Seguretat Social entre els països esmentats, afectats per aquesta operació i l'Estat espanyol, i no en tots els casos coincideix. Per exemple Bolívia és un dels països amb els quals no existeix aquest conveni.

Pens que totes les operacions que es puguin fer amb respecte, amb reconeixement dels drets dels immigrants que han pogut acreditar aquí i que puguin retornar al seu país havent adquirit aquí una formació que allà els pugui resultar útil per tal de reprendre ja una activitat econòmica per compte propi o per compte d'una empresa, serà una operació bona. Crec que..., naturalment és una operació voluntària d'aquestes persones, i crec que tal vegada el Ministeri de Treball hauria d'insistir en aquesta posició i l'hauria de replantejar des d'un objectiu més ampli i en col·laboració amb les comunitats autònomes.

Aquí les polítiques que hem de fer són polítiques de requalificació professional perquè, clar, allà on tenim el gruix fonamental de les persones afectades com a emigrants és sobretot en el sector de la construcció. Hi ha una quantitat important, una bossa molt important de persones emigrants que tenen dificultats extraordinàries per a la seva requalificació; primer, perquè hi ha una barrera idiomàtica important; segon, perquè la seva formació bàsica és molt minsa, quan no és pràctica nul·la. Aleshores fer polítiques de requalificació, s'hauran de fer polítiques de requalificació dins el mateix sector, pens, polítiques a través de les quals se'ls ensenyin habilitats que no siguin les clàssiques habilitats que depenen d'una força física; per tant que hi hagi habilitats quant a rehabilitació, quant a l'ensenyament d'altres aplicacions dins el sector de la construcció, i aquesta és la intenció de la Conselleria de Treball, és a dir, apostar per a això.

Quant a la qüestió de les autoritzacions, de les quals m'ha parlat el Sr. Huguet, home, la posició de la Conselleria de Treball en aquest cas és una posició de contemplar el que fa l'Estat; nosaltres no tenim una política d'autoritzacions, i tampoc no l'hem desenvolupada mai en cap cas. El que sí sabem, amb el contacte que mantenim amb les autoritats del Ministeri de Treball i del Ministeri d'Interior, és que la política d'immigració no és tan oberta com ha estat en altres èpoques, que s'hi miren més quant als permisos de treball i que procuren en aquests moments tenir un examen bastant restrictiu d'aquestes polítiques d'autorització. Almanco això és el que ens ha arribat a la Conselleria de Treball i el que veim cada dia, fins i tot per part de les declaracions del Ministeri de Treball i Immigració són declaracions en aquest sentit. Vull dir que avui en dia no es pot donar una imatge errònia de l'economia de les Illes Balears o de l'economia espanyola que atregui col·lectius importants d'immigrants, i per tant el que es fa és una política bastant restrictiva, una política molt rigorosa en aquest sentit.

A altres comunitats autònomes s'estan plantejant fins i tot polítiques pròpies d'immigració i es parla de polítiques d'immigració. Aquí tenim una direcció general que s'ocupa d'aquestes qüestions des del punt de vista social. A mi m'agradaria no entrar en això perquè tampoc no tenc una anàlisi profunda de com són les polítiques aquí. El que sí hi ha és un transvasament continuat d'informació per tal de considerar o per tal de coordinar la informació que hi pugui haver entre la Conselleria de Treball i la Conselleria d'Afers Socials en l'aspecte immigrant treballador, i de fet s'han fet guies laborals

per a les persones immigrants per tal que coneguin els seus drets, sàpiguen com han de regir-se dins el món del treball, i per part de les organitzacions sindicals i fins i tot per les organitzacions empresarials s'han donat curssets per formar la gent immigrant i per poder atendre les seves necessitats i que sàpiguen quins són els seus drets i les seves obligacions.

Ja passant al que ha plantejat el representant..., el Sr. Alorda, jo crec que un poc m'he avançat, al contestar al Sr. Huguet, a allò que vostè m'havia plantejat. Crec que efectivament aquesta reflexió que vostè planteja, Sr. Alorda, s'ha de fer, perquè tendrem, com apuntava el Sr. Huguet, una bossa important dins l'atur, que ens pot quedar una bossa important de treballadors immigrants, i haurèm de fer polítiques específiques i que hauran de ser polítiques de coordinació estratègica per fer front a tot això: a la formació d'aquestes persones, a la integració social d'aquestes persones, a la seva integració cultura, al coneixement de la cultura d'aquí, de les Illes Balears, no crear segregació, no crear guetos, que els fills d'aquests immigrants s'integrin perfectament en el sistema educatiu... Tot això és una política que travessa tota l'activitat del Govern i que com a tal ha de ser tractada.

I quant al que ha apuntat la Sra. Morillas, un poc per resumir, que crec que m'estic estenent fins i tot un poquet massa, jo diria que hi ha consciència per part de la Conselleria de Treball de determinats problemes que afecten el col·lectiu immigrant, especialment hi ha problemes que són francament sagnants, o sigui...; tenim amb això una certa sensibilitat perquè a través de la comissió tripartida i paritària que mantenim amb la Inspecció de Treball a vegades es fan comentaris sobre aquests aspectes, i que a més condueixen a una -diríem- demonització que a vegades es fa un poc del col·lectiu, es lliga moltes vegades el col·lectiu amb l'economia submergida, i sembla ser que les persones immigrants són les persones que tenen la culpa de l'existència d'una economia submergida quan l'economia submergida sempre ha sorgit -en aquest país en tenim experiències múltiples, fins i tot quan no hi havia tanta immigració- perquè és un resultat fins i tot, i perdonin l'expressió, natural d'una crisi econòmica.

Aleshores això condueix a l'abús, condueix a l'abús i condueix a conductes que són completament reprovables, persones immigrants a les quals se les fa fer feina en condicions que no són acceptables de cap de les maneres des del punt de vista sociolaboral ni de seguretat i salut laboral; persones especialment de col·lectius molt més sensibles, com per exemple les dones, que fan feina en condicions a vegades no retribuïdes, a vegades no se'ls retribueix i tot això és preocupant.

I el fet que vostè apunta, Sra. Morillas, de treballadors que ho haurien de ser per compte d'una empresa que es fan passar per treballadors autònoms, el que es diu falsos autònoms, efectivament està aflorant més aquest fenomen, també respecte del col·lectiu de nacionals, vull dir que en tenim ja de falsos autònoms..., torna a reprendre un poc aquesta pràctica, especialment des de la regulació dels treballadors econòmicament dependents que no són realment treballadors econòmicament dependents sinó que són realment falsos autònoms, són treballadors per compte aliè als quals es fa passar per treballadors autònoms econòmicament dependents. Des del Pla d'ocupació de les Illes Balears el que feim són mesures de foment per a col·lectius prioritaris i tractam d'abordar totes aquestes qüestions.

S'ha parlat també de les quotes. També voldria fer un petit esment a les quotes, les quotes sobretot al treball agrícola. Això és una qüestió que es tracta de gestionar des de la consideració, i quasi diríem que és un paradigma del que vostè apuntava, Sr. Huguet, que tenim un col·lectiu aquí de persones desocupades i en vénen d'altra banda. És una qüestió que tractam de gestionar en el respecte i l'equilibri entre les dues realitats, la realitat que tenim de persones inscrites a les oficines del SOIB que demanden ocupació en el sector agrari, per exemple, i les necessitats que s'apunten des de les associacions empresarials agràries respecte a la necessitat de tenir mà d'obra. Tractam de gestionar això podent donar satisfacció a les dues problemàtiques, a la problemàtica que ens apunten tant per part de la Unió de Pagesos o que ens apunten per part d'ASAJA de la necessitat que vinguin persones que puguin treballar al camp, i el fet de poder atendre prioritàriament les persones que tenim inscrites aquí com a demandants d'ocupació, com a peons agraris, com a persones que podrien fer feina en el món agrari.

Tractam d'arribar sempre a acords en aquesta qüestió i fins ara hem pogut dur una política equilibrada en aquest sentit d'anar minvant la quota, d'anar fent veure la possibilitat que tenen de reclamar persones que estan inscrites en el Servei d'Ocupació de les Illes Balears, i tractar de donar satisfacció als dos col·lectius, al col·lectiu empresarial i al col·lectiu immigrant.

Això és tot.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Conseller. Ara en torn de rèplica té la paraula el Sr. Huguet per un temps de cinc minuts com a representant del Grup Parlamentari Popular.

EL SR. HUGUET I SINTES:

Gràcies, Sr. President. Com veu el tema dona per molt i és molt interessant i convenient, la reflexió sense cap dubte.

Sí, Sr. Conseller, el paper dels estrangers, vull compartir amb vostè que és transcendent, ho ha estat i ho serà. Estic convençut o me n'han convençut els economistes perquè no ho som, que expliquen que la competitivitat dels productes nacionals espanyols, en general, tant parlo de turisme com parlo d'agricultura com parlo de la petita indústria, va funcionar bé quan els sous eren baixos, els productes eren més barats, eren més competitius.

A mesura que va canviar l'economia i varen pujar els preus, en general tant de la matèria com del finançament com de la mà d'obra, varen perdre competitivitat i efectivament, es va haver de recórrer en bona part a la mà d'obra estrangera més barata, que ens va trair, a l'economia, perquè ens vàrem enganar, vàrem pensar que els nostres productes continuaven essent competitius i no reconeixíem que la competitivitat estava molt, molt percentualment basada en la mà d'obra i el preu d'aquesta mà d'obra.

Crec que és un apunt que... el faig convençut perquè sé que hi ha una bona part de l'activitat econòmica d'Espanya on ha passat açò, però també estic convençut que els estrangers qualificats faran falta. Si volem que l'economia funcioni, que es creïn llocs de feina no tenim temps ni anys per formar el nombre de persones de mitjana i alta qualificació que necessita aquesta economia quan tengui oportunitats. Per tant, continuaran fent falta.

Aquestes són dues conviccions que deix expressades, les podria explicar més a fons, però òbviament em vull cenyir als cinc minuts que em corresponen i deixar-les al mateix temps apuntades.

Miri, la quota a l'agricultura és en bona part estacional, la paradoxa més important és Andalusia. Han hagut de reduir, vull pensar que es fa per motius socials, fins a 20 jornals només per poder tenir dret a les prestacions i en canvi és la comunitat que té més presència de col·lectius estrangers per activitats agràries. Sé que els col·lectius en atur o amb falta de treball durant tot l'any i en canvi la demanda de mà d'obra estacional, l'agricultura és molt estacional, igual que aquí, igual... Ara, així i tot, si que val la pena no fer mimetisme del que s'ha fet en anys anteriors, sinó que la realitat és distinta i per tant, intentar això.

Per a això pot ajudar molt, igual que per a altres coses, l'estructura del nostre mercat laboral. És a dir, aquesta revisió del marc del mercat laboral, inclòs encara que no hi estigui, però hi està molt a prop, el tema de descartar, és a dir no acceptar opcions d'activitat laboral en el període en què un està en el registre d'aturats com a demandant i percebent prestacions, açò crec que s'ha de revisar. És obvi que si un està en demanda d'ocupació i no té ni competències ni les cerca ni accepta la formació per adquirir-les ha d'acceptar llocs de feina no qualificats. Açò és just per a ell, però just també per a la societat i molt constitucional, perquè vostè sap molt més bé que jo que (...) parla del dret i el deure de treballar.

Regularització professional, ja ho ha explicat. Atur estructural, sí, sí, estic convençut que hi haurà..., és a dir estic convençut perquè l'economia no pot créixer ni al 2 ni al 3% i tardarem en sortir de l'1... per davall de l'1 un any i després creixerem a un ritme segurament baix, raons que tampoc no explicaré, però que crec que són compartides de manera generalitzada. Si l'economia, el producte interior brut, el valor afegit no creix els llocs de feina tampoc no sortiran. Per tant, si no hi ha llocs de feina, hi haurà bosses, i haurà d'haver-hi polítiques per a col·lectius, seran molts els estrangers amb independència de la nacionalitat o de les seves circumstàncies, del sexe, estudis, etc., que no tendran opcions ni oportunitats. Què faran aquestes persones amb trenta anys i sense tenir una feina, sense poder-se independitzar, no amb percentatges com

els d'ara, més elevats? Què faran persones amb més de quaranta cinc anys amb una situació similar?

Hem de tenir una estratègia, aquí sí, Sr. Conseller, que podem fer alguna cosa a les Illes Balears per tenir aquests escenaris possibles amb els percentatges, no els coneixem, però sabem que per desgràcia o per mala sort o per la falta de previsió això serà així i com a mínim hem d'intentar saber com podem ajudar aquestes persones des del sector públic perquè trobin oportunitats que encara que no siguin laborals no tirin per terra la seva dignitat, els donin oportunitats de competir amb altres per un lloc de feina, tal vegada hi hagi més oportunitat de distribuir la feina. En definitiva, que la societat no pateixi les desgràcies, que coneixem perquè existeixen en altres regions i en altres nacions, derivades de la falta d'ocupació, de la falta d'integració social perquè és obvi que després la societat o la cohesió social més ben dit el que fa és estendre's on hi n'hi ha uns de molt rics i uns altres -molts, molts, molts, cada vegada més- amb més dificultats i amb menys...

Per això aquesta sol·licitud de compareixença i aquesta petició i oferiment al Govern que facem feina i facem una estratègia relacionada amb l'economia, relacionada amb l'ocupació i amb les situacions de manca d'ocupació que sense cap dubte serà amb un percentatge elevat durant bastant de temps en aquestes illes i a Espanya.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Huguet. En torn de contrarèplica té la paraula el conseller.

EL SR. CONSELLER DE TREBALL I FORMACIÓ (Pere Aguiló i Crespí):

Gràcies, Sr. President. Bé, el Sr. Huguet ha entrat de fons en la seva última intervenció en qüestions de gran interès per a aquest conseller.

En primer lloc ha parlat de productivitat dels estrangers, preparats i no preparats. Òbviament els estrangers preparats..., naturalment que els necessitem perquè efectivament no podem tenir un capital humà en el temps que l'hem de menester per al nostre desenvolupament i si en vénen de preparats, benvinguts siguin i tant de bo ocupin aquí un lloc de treball i es puguin establir aquí.

Ens preocupen sobretot els no preparats perquè òbviament tenim una economia terciaritzada, de serveis, és una economia de baixa productivitat per raons estructurals, si a més a més a aquesta economia de poca productivitat hi afegim el col·lectiu o creix el col·lectiu de persones no preparades aquesta productivitat encara baixa més, la qual cosa ens preocupa molt.

Procuram, com li he dit, respecte de les quotes dur un equilibri en les polítiques que feim. Aposto intentam que les persones que estiguin inscrites en les oficines del SOIB dins el sector agrari per activitats no qualificades, per favor siguin col·locades a les empreses agràries, a les finques agrícoles perquè puguin desplegar la seva activitat, però el que ha dit m'ha recordat una reunió que vaig mantenir fa poc amb la secretària general d'Ocupació, la Sra. Maravillas Rojo... que el ministeri de Treball ja té intenció de desplegar una política que relacioni perfectament polítiques actives i polítiques passives. És a dir que si, com ha dit gràficament, vostè està apuntat aquí cobrant una prestació per no treballar i a més que se li ofereix una feina i no la vol ni vol fer un curs de formació ni res de res, és obvi que no pot percebre una prestació perquè efectivament existeix el deure de treballar també, l'obligació de treballar.

A altres països europeus aquestes polítiques actives i passives ja es fan i es fan amb un èxit notori, em referesc per exemple al Regne Unit. Al Regne Unit es du una política quant al col·lectiu d'aturats en què fermament es relacionen les polítiques actives i les polítiques passives i s'imprimeix una activitat proactiva perquè aquestes persones es formin. Crec que en aquest país haurem de fer aquest esforç també, crec que el ministeri va per bon camí si fa aquest camí de relacionar polítiques actives i polítiques passives.

Respecte al creixement de l'economia i el creixement del producte interior brut, efectivament fins que no creixem a quotes superiors a l'1% del producte interior brut la creació d'ocupació com la que teníem l'any 2005-2006 no la tendrem i ens quedarà efectivament una bossa molt important de persones aturades entre les quals tendrà un pes -ho he dit a la meua intervenció- important el component de treballadors estrangers, treballadors estrangers no preparats.

Aleshores el que hem de fer és, com bé diu vostè, estratègies i estratègies fins i tot en les quals la imaginació, quant a les possibilitats i a l'estudi detallat del col·lectiu, ens ha de guiar. Crec, cada dia més que passa en aquesta responsabilitat meua, que les polítiques han de ser polítiques de detall, d'anar al territori, de conèixer bé els col·lectius i d'aplicar fins i tot polítiques de bisturí, anar a coses molt concretes.

En aquest afany li he de dir que, per exemple, hi ha una qüestió que em dóna una certa esperança i és que els col·lectius d'immigrants a causa que l'hem laminat, l'hem aplanat, no?, dóna un perfil de treballador de la construcció, home que ha vengut aquí, tal vegada fins i tot de raça negra, etc., és a dir, és un poc aquesta la icona, no? En canvi, els he de dir amb gran satisfacció que entre el col·lectiu immigrant hi ha un col·lectiu importantíssim de dones, ja sap que aquest conseller té en això una certa sensibilitat, ens resulta que cada oferta formativa que es fa respecte al col·lectiu de senyores immigrants, aquestes responen amb un entusiasme, amb unes ganes de fer feina impressionants i fins i tot cada vegada que se'ls imposa algun tipus d'activitat que sigui el muntatge d'una empresa, d'una petita emprenedoria, la veritat és que responen molt bé.

Polítiques així, polítiques que atenguin una realitat que a vegades des del terreny de l'estadística no es veu és el que hem de fer si pensam en les persones. En aquest cas les dones són diríem el futur en aquest cas.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Conseller.

2) Compareixença RGE núm. 384/10, sol·licitada per quatre diputats membres de la Comissió d'Assumptes Socials, adscrits al Grup Parlamentari Popular, de l'Hble. Conseller de Treball i Formació, per tal d'informar sobre l'evolució detallada per illes dels accidents i malalties laborals durant l'any 2009 a les Illes Balears.

Passarem ara tot seguit al segon i darrer punt de l'ordre del dia que consisteix en la Compareixença RGE núm. 384/10, presentada per quatre diputats membres de la Comissió d'Assumptes Socials del Grup Parlamentari Popular mitjançant la qual sol·liciten la compareixença del conseller de Treball i Formació per tal d'informar sobre l'evolució detallada per illes dels accidents i malalties laborals durant l'any 2009 a les Illes Balears.

Compareix el Sr. Conseller de Treball i Formació per tal d'explicar el tema objecte de la compareixença. Sr. Conseller, té la paraula.

EL SR. CONSELLER DE TREBALL I FORMACIÓ (Pere Aguiló i Crespi):

Moltes gràcies, Sr. President. És un doble honor tornar comparèixer davant aquesta comissió, no sé si hauria de sortir i tornar entrar, no ho sé, què és el que la cortesia i el protocol parlamentari exigeix. Com que és la primera vegada que comparesc doblement, doblement és un honor està una altra vegada davant vostès exposant una altra qüestió, en aquest cas la salut laboral, qüestió importantíssima.

La meua exposició es dividirà en dues parts. A la primera tractaré de fer una molt breu descripció del marc d'actuació a la Conselleria de Treball i Formació en matèria de salut laboral; posteriorment entraré de la manera més detallada possible a tractar les dades sobre accidents de treball i malalties professionals corresponents a l'any 2009, tot entenent, senyores i senyors diputats, que les dades que donaré estan al seu abast i els seran facilitades.

Cal recordar, passant a la primera qüestió, que el 20 de desembre de l'any 2007 s'aprovà al Consell de Salut Laboral de les Illes Balears un pla de xoc contra la sinistralitat laboral que tenia com a objectiu la reducció de la sinistralitat en un 30%. Igualment el 13 de juliol de l'any 2009 se signà un pla de seguretat, salut i ambient de treball que dibuixa una estratègia acordada en matèria de salut laboral fins a l'any 2011.

En aquest últim pla es contenen fins a onze mesures estratègiques i vuit grans prioritats. Entre les primeres, les mesures estratègiques i de manera molt sintètica, es busca una millora com no pot ser d'altra manera substancial de la seguretat i salut laboral a les Illes Balears. Mitjançant les segones es prioritza la prevenció i disminució de la incidència dels accidents en resultat de mort o invalidesa permanent i igualment la prevenció i disminució dels accidents recurrents i fer evident la incidència real de les malalties professionals.

És a dir que, encara que el pla tengui una visió a més llarg termini, l'entrada en la necessària mutació cultural que hi ha d'haver en prevenció amb l'objectiu de capgirar l'escala de valors, en integrar profundament la idea de prevenció de riscos laborals a totes les empreses, no s'abandona en cap cas la cura que s'ha de tenir per tal de reduir l'índex de sinistralitat i assolir nivells d'accidentalitat i morbiditat menors.

Per tal d'acomplir els objectius que es proposen i atendre prioritàriament les necessitats més immediates de seguretat i salut laboral s'han encetat les actuacions següents: un increment del nombre de tècnics en prevenció de riscos laborals de la Direcció General de Salut Laboral, s'hi han incorporat 12 tècnics, 3 a Eivissa i Formentera que se sumen a un que ja hi havia, igualment s'ha fet a Menorca, per tant, n'hi ha 4 a Eivissa i Formentera, 4 a Menorca i 6 a Mallorca.

Durant el 2009 s'han dut endavant 3.976 actuacions a les empreses. S'han fet campanyes d'assessorament a empreses en sectors (fusteria, hotelaria, residències privades, escoles, tallers de vehicles). A partir del mes de juny d'aquest any s'engegarà un programa informàtic anomenat Prevenció 10 per a l'autoavaluació a empreses de fins a deu treballadors de plantilla. És un programa fet pel Ministeri de Treball i Immigració. Per tal que aquest programa sigui conegut per les empreses s'ha signat un protocol amb el Col·legi de Graduats Socials per tal que aquest col·lectiu prescriu les bondats del programa perquè els petits empresaris puguin fer-se l'autoavaluació en matèria de seguretat i salut laboral.

S'ha fet una campanya respecte als serveis de prevenció externs, s'ha fet conjuntament amb la Inspecció de Treball, s'han visitat tots els serveis de prevenció, s'han revisat les memòries d'actuació dels anys 2008 i 2009, s'ha procurat fixar uns estàndards mínims que han de complir els serveis de prevenció i s'està tramitant una ordre per tal de determinar el contingut de la memòria d'actuació d'aquests serveis de prevenció.

S'ha fet una campanya de seguiment a les empreses de més sinistralitat de la qual se'n deriven unes actuacions de tutorització. S'ha dut endavant el que es denomina Pla Prevea, que és un sistema de tutorització amb el qual es compta a la Inspecció de Treball, les empreses que s'afegeixen a aquest Pla Prevea no reben les visites de la inspecció i han de complir un seguit d'obligacions en matèria de qualitat de seguretat i salut i de reducció de sinistralitat laboral. S'han adherit a aquesta acció set empreses que treballen conjuntament amb els tècnics de la Direcció General de Salut Laboral.

S'ha fet un projecte d'educació, educatiu, a Primària, Secundària i a Formació Professional a 75 centres, s'ha arribat a més de 6.000 alumnes i hi han treballat 8 tècnics, es tracta d'educar el nostre jovent respecte de la importància en la prevenció de riscos laborals.

S'ha fet una campanya d'investigació d'accidents de treball lleus. Vostès diran, i per què això?, ja ho veuran. Aquí no tenim una sinistralitat molt dura gràcies a déu, tenim una sinistralitat d'accidents de treball lleus, molt nombrosa. S'investiguen sobretot aquells accidents de treball lleus que tenen unes certes característiques especials (caiguda d'altura, encara que sigui lleu, en què intervé una maquinària o a la construcció en què se'n repeteixen molts).

S'ha fet i es fa una campanya de visita a obra pública, a obres del Plan E, de Son Espases, Auditori de Manacor, Palau de Congressos, etc. S'ha fet una campanya d'organització preventiva a ajuntaments i a entitats locals per allò que les administracions públiques, si exigeixen el compliment de la llei, també l'han de complir i han de ser mostra precisament per al sector privat.

S'ha incorporat la perspectiva de gènere en les campanyes i s'ha editat una guia que es diu *Dones, Treball i Salut, una nova mirada* i es prepara un protocol per prevenir l'assetjament sexual.

S'han signat protocols amb els col·legis oficials d'aparelladors i arquitectes tècnics de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera per a la previsió i el control de les condicions de seguretat i salut laboral a les obres mitjançant la determinació dels punts crítics dels estudis i plans de seguretat i salut laboral.

Es treballa en un acord amb ASPA, Asociación de Servicios de Prevención Ajenos, que aglutina els serveis de prevenció externs, per tal de promoure intercanvi de criteris tècnics i la millora de l'activitat dels serveis. Complementàriament s'han fet multitud d'activitats, s'ha fet formació i divulgació mitjançant el que es denomina Prevebús, un vehicle que està habilitat per donar formació a persones treballadores al sector de la dependència, en cursos específics per a la construcció, per a tècnics de servei de prevenció. S'han examinat fins a 96 plans de treball per risc derivat de l'amiant, que és un contaminant físic importantíssim. S'han fet tasques d'assessorament i control molt importants en matèria d'economia a residències i hostaleria i en psicociologia aplicada, s'han fet 116 actuacions a empreses i s'han atès més de 290 treballadors. Això és un punt de vista molt global de tot el que s'ha fet.

Respecte de la sinistralitat laboral, l'any 2007 la comunitat autònoma presentava uns valors de sinistralitat laboral homologables amb els de la resta de comunitat i amb la mitjana nacional, un poquet alts, això sí. Els anys 2008 i 2009 s'assoleix a les Illes Balears una posició entre les comunitats autònomes que han reduït el nombre total d'accidents de treball. Ateses les dades de l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene, del Ministeri de Treball i Immigració, les Balears som la tercera comunitat autònoma en reducció d'accidents de treball en el període gener-desembre del 2008 respecte del període gener-desembre del 2007, amb una disminució a l'índex d'incidència del 13,4%. L'índex d'incidència no és més, per aquelles persones que no ho

coneixen, que un càlcul en el qual en el denominador situam el total del nombre d'accidents de treball, en el denominador el nombre d'afiliats amb cobertura d'accidents de treball multiplicat per 100.000. Doncs aquest índex es va reduir en aquest període el 13,4%.

Atès l'avanç publicat pel Ministeri de Treball i Immigració i respecte del període gener-desembre del 2009 respecte del període gener-desembre del 2008 el descens en la sinistralitat laboral, entès com a reducció de l'índex d'incidència, és del 22,5, assolint la posició de sisena comunitat autònoma que ha minvat més els accidents de treball.

Si seguim les dades facilitades per la Direcció General de Salut Laboral veurem que si anam a un quadre de dades de l'any 2009 quant a la qualificació de l'accident lleu, greu, mortal, i el gènere, la seva relació amb el gènere, veurem que hi ha hagut durant l'any 2009 un total de 16.727 accidents de treball dels quals 16.600 són lleus, 119 són greus i 8 són mortals. Si això ho projectam sobre els dos gèneres, homes i dones, 11.479 accidents lleus han tengut els homes, 103 greus i 8 mortals, mentre que les dones han patit 5.121 accidents de treball lleus, 16 accidents greus, cap de mortal, per tant un total de 5.137. L'índex d'incidència total en aquest període del 2009 és 4.938,8.

L'any 2008 no teníem desagregades les dades homes-dones, però els puc donar la dada total, tenim un total de 23.438 accidents dels quals lleus són 23.263, greus 159 i mortals 16. L'índex d'incidència total era de 6.427,3. Per tant, com poden veure hi ha hagut una baixada important. Si atenem les dades igualment dels dos anys, 2009-2008, per illes, del total que he dit abans de 16.727 de treball a Mallorca hi ha hagut 13.361 de lleus, a Menorca 1.139, a Eivissa 1.967 i a Formentera 50. Dels greus, dels 119 greus, 99 s'han esdevingut a Mallorca, 11 a Menorca, 9 a Eivissa i cap a Formentera; i dels mortals, els 8 mortals, 6 varen esdevenir a Mallorca, 1 a Menorca, cap a Eivissa i 1 a Formentera. I l'any 2008, dels 23.438 accidents que hi va haver a les Illes Balears a Mallorca n'hi va haver 18.886 de lleus, a Menorca 1.591, a Eivissa 2.558 i a Formentera 84 mentre que dels 159 greus 127 es varen esdevenir a Mallorca, 13 a Menorca, 19 a Eivissa i cap a Formentera, i dels 16 mortals 12 es varen donar a Mallorca, 1 a Menorca, 3 a Eivissa i cap a Formentera.

Cal dir que amb les xifres tant de l'any 2009 com amb les xifres del 2008 hi ha sempre un nombre petit d'accidents lleus que no consta en lloc de producció perquè tal vegada estan comunicats de manera deficient o perquè es donen per empreses domiciliades socialment aquí, però l'accident es dona fora de la comunitat autònoma. En el cas de l'any 2009 són 83 accidents lleus i en el cas del 2008 144 accidents lleus. De manera general per Illes podem veure que a Mallorca l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a l'anàlisi 2008-2009 es redueix un 23,4%, a Menorca un 21,05%, a Eivissa un 17,98% i a Formentera un 42,3%.

Per sectors, en la construcció es produeix una reducció del 25,8%, en l'agricultura de l'11,77%, a la indústria del 22,66% i als serveis del 19,51%. Per gravetat, en els accidents de treball lleus es produeix una reducció de l'índex del 23,16%, en els greus del 19,5% i respecte dels mortals del 45,5%. Gràcies a Déu, ho he de dir així, ho dic amb el cor en la mà, som la comunitat autònoma amb l'índex més baix d'accidents de treball mortals. Qualsevol que hi hagi passat per on he passat cada vegada que hi ha un accident de treball mortal és francament una qüestió dramàtica. No cal ni dir-ho.

Pel que fa a les malalties professionals, s'han fet visites conjuntes de la inspecció de treball i dels tècnics de la Direcció General de Salut Laboral a les àrees mèdiques de totes les mútues d'accidents de treball i dels serveis de prevenció. Això ho dic així, senyores i senyors diputats, perquè des d'una norma de l'any 2006 la comunicació de les malalties professionals correspon a les entitats gestores que són les mútues d'accidents de treball, les quals ho comuniquen als serveis de salut, aleshores que el procediment de comunicació vagi correctament és important i saber la qualificació com es qualifiquen aquestes malalties també.

Les comunicacions de malalties professionals durant el 2008 ascendeixen a 271, de les quals es confirmaren com a tal malalties professionals 237, com a accidents de treball 18 i com a malaltia comuna 16. Les comunicacions són classificades segons els distints grups en què es divideixen per etiologia, les malalties d'aquests tipus. Hi ha sis grups: el grup primer és per agents químics, n'hi va haver comunicades 8, és a dir, un 2,9%; per agents físics 217, és a dir, un 80%; per agents biològics 7, un 2,6%; per inhalació de substàncies i agents no inclosos en els apartats anteriors 7, un 2,6%; malalties a professionals de la pell per substàncies i agents no inclosos en els altres apartats 32, és a dir, 1,18%; i per agents cancerígens cap, zero.

Les comunicacions de malalties professionals qualificades l'any 2009 com a tals són 402 i respecte d'aquests grups que he dit per agents químics són 7, un 2%; per agents físics 345, un 86%; per agents biològics 4, és a dir, un 0,9%; per inhalació de substàncies i agents no inclosos en els apartats anteriors 11, un 3%; en el grup cinquè de la pell per substàncies i agents no inclosos en els altres apartats 35, un 8%; i per agents cancerígens una altra vegada cap, zero.

Aquesta és la informació que volia traslladar a aquesta comissió i estic a disposició de tots vostès.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Conseller. Procedeix la suspensió de la sessió per un temps màxim de 45 minuts perquè els grups parlamentaris puguin preparar la formulació de preguntes o observacions, per la qual cosa deman als portaveus si volen la suspensió o si podem continuar?

Continuam doncs. Per tal de formular preguntes o observacions intervén per part del Grup Parlamentari Popular el Sr. Huguet per un temps de deu minuts.

EL SR. HUGUET I SINTES:

Gràcies, Sr. President i gràcies, Sr. Conseller, per les seves explicacions i pas directament a les preguntes. En primer lloc, les dades que ha donat de 16.727 accidents si comprenen també els produïts en itinerància o només són donats fora d'itinerància. Ho dic perquè normalment els accidents mortals tenen un percentatge important d'accidents en itinerància, és a dir, anant o tornant del lloc de feina i tot i que estem satisfets de ser, com ho hem estat quasi sempre, la comunitat amb menys accidents mortals, és una dada interessant des del punt de vista d'incidència del que és l'activitat laboral pròpiament dita.

La pregunta és si del Prevea, és a dir, set empreses potser que en tenim molt poques que tenen una qualificació de molts d'accidents o potser també que no hagin volgut, m'agradaria saber, ja que és una iniciativa a nivell nacional important on els que creim fermament que el millor per prevenir els accidents i evitar-los és la formació i és la tutoria, molt per damunt de la sanció, ho dic perquè hi va haver un conseller precedent meu molt convençut que l'important era posar moltes multes, i jo li deia que la prevenció o la precaució per a no tenir els accidents dura el que duren la voluntat i el fet de posar multes, en canvi que la formació no depèn de voluntats sinó que depèn del coneixement adquirit i per tant dura molt més. Així que estic, crec que vostè ho ha dit també, és molt partidari de la tutoria, de la formació, etc.

Respecte de l'educació, del que ha explicat jo no he seguit directament, m'ho han comunicat, han fet unes actuacions, bé, ... els temes dels escolars. La legislatura passada també s'havia produït un material, m'han dit si han renovat el material o no, no estava jo crec amortitzat tot el material que hi havia, però m'han dit que havien editat un material nou, no és que jo pensi que això té una rellevància econòmica important, però sí que hi deu haver, tal vegada, una motivació acadèmica, de formació o educativa, per tant m'agradaria conèixer-ho; a més, l'havíem fet en participació amb Catalunya, País Basc on tenien un material molt avançat, etc. També em diuen que han fet unes actuacions amb bus, amb dones i amb no sé que no sé amb quin altre col·lectiu, m'agradaria saber, això sí, perquè ..., bé, quina eficàcia té això, quin cost té. A Menorca no sé si hi han anat una vegada o dues, és a dir, m'agradaria una mica d'explicació d'això, si està en el Pla de xoc o si està en el pla. És una qüestió que se m'ha apuntat.

La investigació de lleus, ara sí, aquest és un tema important. Sempre he cregut que aquest alt percentatge d'accidents lleus que tenim a les Illes Balears, que ens situa en el rànquing en el darrer lloc del pitjor índex d'incidència, en bona part venia produït per les circumstàncies de la nostra activitat econòmica i sobretot que es podria evitar si l'obligació d'informar dels accidents lleus no anés sense qualque tipus d'estirada d'orelles econòmica d'un altre tipus més enllà de 24, 48 hores. Crec que tot està molt informatitzat menys això, és sense cap dubte, des del meu punt de vista, una necessitat imposar, regular o com el vulgui dir que quan una persona té un accident laboral lleu i que naturalment se l'ha d'atendre, la mútua o l'hospital o el centre de salut aquí on sigui on se l'atén comuniqui informàticament

el mateix dia o com a molt tard l'endemà a la conselleria, a la Direcció General de Salut, que s'ha produït aquest accident, i açò permetrà que la investigació com sigui, puntual, amb un criteri, no ho sé, amb el criteri que sigui, aleatori o com sigui, es puguin detectar i per tant intentar evitar o no deixar que s'estimuli jo crec que una certa facilitat per tractar com a accidents laborals situacions que no són exactament açò sempre. Tenc aquesta convicció per l'experiència que he tingut i per unes dades estadístiques que vaig fer investigar a una de les nostres quatre illes el darrer any o l'anterior d'acabar la meua responsabilitat i per això li suggeresc o li deman si ho fan o si tenen voluntat de fer-ho o si comparteix, com a mínim, la idea encara que després no ha facin o no ho puguin fer o no ho vulguin fer.

La legislatura passada i les anteriors eren interessants les jornades -una anècdota que serà molt breu-, vàrem trobar innecessari per mor que hi havia immigrants que quan venien a les Illes mentre no tenien feina es posaven a viure a una habitació o a un petit pis molts d'ells que es despertaven malalties que només la falta d'higiene era ..., és a dir, que ells les duïen del seu país d'origen, però que el fet de viure d'una manera poc saludable feia que es manifestessin. Els serveis de salut de l'ib-salut, encarregats de malalties de tipus tropical o de zones tropicals, etc., varen trobar convenient, necessari, etc., hi va haver una crítica naturalment contra el conseller per una d'aquestes qualificacions que vostè ha dit respecte dels immigrants, no em va preocupar gens ni mica perquè la convicció que vaig tenir que l'adquisició de coneixement dels membres d'associacions d'immigrants, del metges que atenen immigrants en els PAC personal d'IB-Salut i professionals de Son Dureta, sobretot el centre de referència respecte d'aquest tipus de malalties, i els tècnics de prevenció de riscos, tots ells varen quedar molt satisfets d'aquestes jornades. La pregunta, Sr. Conseller, és si es continuen fent jornades, és a dir, si en el 2009 s'han fet jornades, s'han fet conferències o s'ha publicat material de divulgació relacionat dins el que era el paquet de formació, jo entenc que continua sent necessari i convenient.

Per acabar, senyores i senyors, senyor president, vull felicitar els treballadors, en primer lloc, els empresaris que han fet possible que hi hagi uns índex menors i la reducció, i esper que també els plans hagin ajudat a açò. Sense cap dubte això mereix felicitar-nos tots i destacar sobretot la reducció a la meitat del que són els accidents mortals en jornada laboral. Crec que els accidents mortals depenen de moltes coses, és molt difícil fer percentatges o fer índexs, però és una bona notícia que d'un any a un altre n'hi hagi la meitat.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT.

Gràcies, Sr. Huguet. Per part del Grup Parlamentari Socialista té la paraula la Sra. Morillas per un temps de deu minuts.

LA SRA. MORILLAS I NAVARRO:

Gracias, Sr. Presidente. Quiero dar las gracias de nuevo al Sr. Conseller por su excelente explicación. De las acciones llevadas a cabo por la Conselleria de Trabajo y Formación a través de la Dirección General de Salud Laboral, como es el Plan de choque que muy bien usted ha explicado, contra la siniestralidad laboral, tolerancia cero, suponiéndose éste una extracción inmediata en la incorporación de nuevas medidas para afrontar la siniestralidad que se está produciendo en las Islas Baleares.

Este plan, como también el Plan de seguridad y salud y ambiente laboral 2008-2011, consensuado, cosa muy importante, con todos los agentes sociales y económicos que tiene entre otros objetivos deducir el 20% la incidencia de accidentes laborales respecto a los valores del 2007 en las Islas Baleares, mejorando también visiblemente las condiciones de trabajo. Este plan actualmente ha reducido en un 22,5% con respecto del 2008. Los resultados de estas actuaciones llevadas a cabo desde la Conselleria de Trabajo y Formación a través de la Dirección General de Salud Laboral están produciendo resultados como se ven reflejados en la disminución por Islas de accidentes de trabajo y siniestralidad respecto a los anteriores años.

Es responsabilidad de todos los actores implicados en la prevención de riesgos laborales adoptar medidas para corregir los índices de accidentes y procurar un ambiente laboral libre de accidentes procurando los medios apropiados a cada actor implicado en la prevención para la puesta en marcha o el desarrollo de la prevención de riesgos laborales en las empresas. Los empresarios, como máximos responsables de poner en marcha la prevención dentro de sus empresas realizando la evaluación de los riesgos laborales y poniendo en marcha medidas para su prevención y corrección, los trabajadores y las trabajadoras participando en la evaluación y en el posterior desarrollo de dichas medidas, los sindicatos formando a sus representantes delegados y delegadas de prevención en las empresas para que participen en la evaluación y en la vigilancia de la aplicación de las medidas correctoras. Esta vigilancia en muchas ocasiones es clave para el buen desarrollo de la prevención dentro de las empresas. Por esto, en referencia a lo decía el Sr. Huguet que la prevención de los riesgos laborales es cosa de todos, y todos tenemos que implicarnos, las administraciones públicas facilitando estas medidas y en el caso de las pequeñas empresas ayudando a que estas empresas emprendan medidas para implantar la prevención dentro de la organización de dichas empresas.

En este sentido creo que van dirigidas las actuaciones de la Dirección General de Salud Laboral de la Conselleria de Trabajo y Formación, como se demuestra con la puesta en marcha del Plan de seguridad, salud y ambiente laboral mencionado, haciéndolo transversal e implicando a los agentes sociales y a las diferentes administraciones de las Islas Baleares, intentando con diferentes actuaciones que la prevención y la seguridad en el trabajo tengan la importancia real que se merece y que deje de ser una mera formalidad.

Un trabajo de calidad es un trabajo seguro y dado en un ambiente saludable. Todas las condiciones de trabajo influyen en la seguridad laboral y en la salud laboral del trabajador y de la trabajadora: respeto a la jornada laboral, ritmo adecuado de trabajo, formación y cualificación adaptadas a los puestos de trabajo, la organización del trabajo en la cual se integre la actividad preventiva en todos sus niveles, actividad preventiva donde se incorpore la perspectiva de género. Entre otros, estos aspectos marcan las líneas de actuación hacia un trabajo seguro y de calidad. Lo contrario a esto es la precariedad en el trabajo. No respetar la jornada laboral, ritmos de trabajo excesivos, ambiente laboral enrarecido por la falta de consulta con los trabajadores y las trabajadoras en la organización del trabajo, que no tenemos que olvidar que esto es competencia de los empresarios, y los empresarios tienen que contar con los trabajadores y las trabajadoras de las empresas; la falta de formación e información..., todos estos condicionantes afectan a la salud del trabajador y la trabajadora, agravando los índices de accidentes laborales y siniestralidad laboral.

En relación a las enfermedades profesionales es una buena noticia lo que ha comentado el Sr. Conseller, la visita conjunta de la Inspección de Trabajo y Seguridad Social, y los técnicos de prevención de la Dirección General de Salud Laboral a las áreas médicas de las mutuas de accidentes laborales, que realizan el servicio externo de prevención de la salud de las empresas. Estos seguimientos o visitas son importantísimos para poder detectar enfermedades producidas por el desarrollo de unos determinados trabajos a lo largo de la vida laboral de los trabajadores y las trabajadoras, y en concreto quiero referirme en este momento a la actividad de hostelería. Puestos de trabajo de camareras de piso, cocineros y cocineras, en ocasiones tienen bajas médicas como enfermedad común y en realidad son dolencias producidas por el desarrollo de dichos trabajos a lo largo de toda su vida laboral. Los reconocimientos médicos laborales realizados por los servicios externos de vigilancia de la salud contratados por las empresas no contemplan de alguna manera algunas patologías provocadas por el desarrollo de dichos trabajos.

El sector servicios es donde se produce la mayoría de accidentes de trabajo leves; este sector es un sector feminizado y de ahí la importancia de incorporar la perspectiva de género a la prevención de riesgos laborales, tanto en la vigilancia de la salud como en la evaluación y en las posteriores medidas correctoras de los riesgos adoptadas.

De su intervención, Sr. Conseller, me han surgido dos preguntas. Una es en relación a las pequeñas empresas, en muchas ocasiones sin representación sindical y con falta posiblemente de información y de formación; ¿cómo se llega a estas empresas por parte de la conselleria para lograr que apliquen la prevención de los riesgos laborales? Y otra pregunta que también quería hacerle es, el asesoramiento por parte de los técnicos de la Dirección General de Salud Laboral a las empresas de más alta siniestralidad, ¿qué resultados está teniendo actualmente? Estoy interesada en saberlo.

Y para terminar he de decirle que el Grupo Socialista y esta diputada dan su apoyo a las medidas que se están llevando a cabo desde la Dirección General de Salud Laboral de la Conselleria de Trabajo y Formación, medidas que están demostrando su eficacia, y queremos animarle a seguir en este

sentido ya que nunca se debe bajar la guardia ante los accidentes laborales y la siniestralidad laboral.

Muchas gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Morillas. Contesta el Sr. Conseller.

EL SR. CONSELLER DE TREBALL I FORMACIÓ (Pere Aguiló i Crespi):

Gràcies, Sr. President. Un poquet anant al que m'ha plantejat el Sr. Huguet, i després contestaré a la Sra. Morillas, bé, dins els 16.727 accidents de treball s'inclouen els accidents de treball ocorreguts dins el centre de treball, no els accidents en itinerari.

Efectivament el que vostè diu: a la comunitat autònoma de les Illes Balears és per mirar-s'ho, perquè n'hi ha molts, d'accidents de treball en itinerari. Els accidents de treball en itinerari poden ser accidents de treball en missió, que en aquest cas sí que computarien, quan l'empresa diu a un treballador que es desplaça amb un vehicle a una banda o a una altra i està fent feina, i una altra cosa és anant i venint del centre de treball on presta servei el treballador. Efectivament aquesta qüestió dels accidents de treball *in itinere* és una qüestió important, i és una qüestió important perquè pot denotar, els accidents de treball *in itinere*, que potser les condicions de jornada d'aquell treballador, el cansament, l'estrès que du aquell treballador a sobre li fan que perdi l'atenció, que estigui esgotat i tenguim un accident de treball, eh?, i tenguim un accident de trànsit i pugui perdre la vida, que sigui després qualificat com a accident de treball, però no estan inclosos aquí perquè les regles de còmput no ens els donen com a inclosos. I a més a més quan es dona la informació es diu: "N'hi ha tants que són accidents de treball *in itinere*, anar i tornar del centre de treball".

De fet això és una discussió o un debat continuat que es té precisament amb les associacions empresarials respecte del còmput de la siniestralitat laboral, si es tenen en compte o no es tenen en compte. Fins i tot en alguns casos es demana la requalificació del que és un accident de treball dient que l'accident de treball només ha de ser aquell que es dona per circumstàncies directament derivades de la feina que es fa, és a dir, que el fet que tenguis un infart a la feina no és un accident de treball, no hauria de ser considerat un accident de treball; únicament seria si tens un accident per caure d'una bastida, o perquè et cau damunt una cosa, o perquè traveles o el que sigui, qualsevol sinistre laboral.

Quant a l'èxit relatiu del Pla Prevea, he de dir que el nombre d'empreses aquí pareix baix, set empreses dedicades a això. A altres comunitats autònomes han tengut el problema que no han tengut ni una empresa perquè, no ho sé, potser això és una cosa malaguanyada, això del Prevea, però li he de dir que en aquest sentiment que compartim que val més prevenir que curar, i que val més aconsellar, i tutoritzar, i educar, i culturalitzar, abans de treure l'estaca -qualque vegada s'ha de treure, no?, però més que res per fer por-, hi ha hagut un programa de tutorització, i així contestaria un poc a la Sra. Morillas. Perdoni vostè, Sra. Morillas, però és el que pla de tutorització de 300 empreses que s'ha fet a les Illes Balears durant l'any 2008-2009, en el 85%

dels casos ha tengut èxit en tant que han baixat la seva siniestralitat laboral, vull dir que aquest és el camí. Sr. Huguet, en això coincideix perfectament amb vostè.

El Pla Prevea té aquell estímul que no et vendrà la inspecció i no et posaran una multa, però és que això..., això, no ho sé, té una eficiència molt relativa, entre altres coses perquè..., i jo ho sé per certes referències. Vull dir que la Inspecció de Treball mai no ha estat una funció més bé sancionadora, ha tengut també una funció molt assessora i educativa, molt prescriptora i molt "el requeresco", i (...) i això. Vull dir que això té més èxit i en això estic completament d'acord amb vostè.

El material educatiu que vàrem trobar a la Conselleria de Treball era un bon material, efectivament. El que passa és que hem volgut fer un altre tipus d'activitat, una activitat que estava feta per un col·lectiu que hem agafat de vuit tècnics en prevenció de riscos laborals, els quals han anat als centres educatius i allà han explicat un poc el que és la prevenció de riscos laborals. També amb aquest material educatiu, un poc en línia amb el que ens vàrem trobar a la conselleria, hem mirat també un poquet la part lúdica; hi ha una espècie de joc d'aquests de preguntes, no sé com es diu... Com és diu aquest joc que et fan preguntes?, et surt una targeteta i et fan preguntes? El Trivial, el Trivial aquest, un trivial de prevenció de riscos laborals. Jo en això no som gaire bo. Aleshores un trivial de prevenció de riscos laborals que ens pareix una cosa interessant de fer amb els més petits, perquè és divertit i així tenen la possibilitat de fer..., de convertir la prevenció de riscos laborals també en un joc i integrar-la dins el seu cap. Ja quan arribam als alumnes de formació professional ja hem fet guies, guies que ja atenen als possibles riscos que es podran trobar quan facin feina.

El Prevebus, que té aquest nom tan peculiar, és senzillament un vehicle que es desplaça i efectivament dona cursos de formació i exposició en matèria de prevenció de riscos laborals. S'ha fet especialment amb activitats relacionades amb la dependència, a dones que estan dedicades a aquestes activitats. És una activitat que s'ha fet a altres comunitats autònomes, que hem vist que té bastant d'èxit i que també un poc diríem vulgaritza la prevenció de riscos laborals, crida l'atenció, és una activitat que en certa manera tothom veu i que pot arribar a tothom. És un poc aquesta acció formativa culturitzadora i prescriptora de la prevenció de riscos laborals. Les dades del que ha costat li assegura que les tenc, però no aquí, vull dir que les hi puc fer arribar perfectament quan vulgui.

Quant a la investigació d'accidents de treball lleus, jo tenc les mateixes sospites que vostè tenia, vull dir que a vegades els accidents de treball lleus no obeeixen a un accident de treball, potser són, jo què sé, el que es diu lesió de cap de setmana, que et fas mal jugant un partit de futbol perquè ja no tens edat per fer aquestes coses i després, quan arriben el dilluns a la feina et donen de baixa per accident de treball perquè és millor per a tothom, per a l'empresa, per a la mútua, que mira cap a una altra banda, i per al treballador. D'això, n'hi ha, d'aquests accidents de treball lleus. Però ara ja deixant un poc les bromes a part jo diria que l'accidentalitat o la siniestralitat laboral lleu el que indica és una manca important d'organització preventiva, jo crec que tots coincidiríem aquí.

Hi ha prevencionistes que diuen que tota la prevenció és organització i tenen raó, és a dir, el fet que un treballador tingui un procés de treball amb molts d'obstacles, per exemple, jo què sé, que estigui mal constituït un lloc de treball, que ergonòmicament sigui defectuós, provoca molta accidentalitat lleu: no es fan molt de mal però sí que és un embós constant, i a vegades aquell treballador, perquè no té una carrereta per agafar un pes com toca, pateix un cruiximent d'aquests, i això és un accident de treball, també, encara que sigui petit, i es dona de baixa un o dos dies. Això és de veritat una cosa que hem de reduir, i es redueix a base de la visita, una altra vegada, dels tècnics de la Direcció General de Salut Laboral; hi van, s'ho miren, l'investiguen, perquè des de l'ordre aquella de comunicació d'accidents de treball els únics accidents de treball que s'havien d'investigar obligatòriament eren els mortals i els molts greus, que tenguessin aquesta qualificació, i jo hi estic d'acord, amb vostè, perquè efectivament el sistema de comunicació dels accidents de treball que hagi de tenir una qualificació donada per un metge d'una mútua impedeix que a vegades es tingui una qualificació ràpida d'aquell accident, i que ràpidament es pugui investigar, perquè n'hi ha alguns, com diuen amb una expressió vulgar, que canten molt, i d'altres que dius "això no pot ser mai un accident de treball lleu, perquè si ha caigut d'aquesta alçada aquesta qualificació no es una qualificació correcta". Aleshores amb la investigació dels accidents de treball lleus aclarim aquells que no ho són perquè són falsos accidents, i aquells que tenen una qualificació errònia o dolosa, que és una accidentalitat que és molt més grossa que un accident de treball lleu.

Continuam fent jornades i conferències respecte d'això. Hem orientat també moltes accions formatives a través de les organitzacions sindicals i empresarials, perquè considerem també que les organitzacions sindicals i empresarials s'han d'implicar en l'acció formativa, en l'acció divulgativa, a través dels seus gabinets de prevenció per tal que a través d'aquests gabinets de prevenció ells també col·laborin en l'acció formativa i arribin de manera més pròxima als seus associats. Això considerem que és una acció que té una gran importància, perquè obliga l'associació empresarial, obliga l'organització empresarial a plantejar un debat previ intern respecte del que és important en matèria de prevenció, a detallar allò que pot ser de més interès per als seus associats, i focalitzar sobre els problemes més importants. Tot i així hi ha qüestions que naturalment l'Administració haurà d'acabar fent; un poc és l'exemple que vostè posava de malalties tropicals, coses d'aquestes així, que queden un poc fora de l'àmbit de l'interès més directe d'associacions empresarials i d'associacions de treballadors.

I per acabar hem de felicitar-nos tots, efectivament. Jo consider que la política de seguretat i salut laboral és una política que hauria de merèixer una atenció per part dels no iniciats, una atenció com la política sanitària, una política de continuïtat, de molt de seny i que tots estiguem contents d'avançar. Mare de Déu!, no sé si m'explic. Vull dir que tothom estigui content d'avançar. Si per part d'aquest conseller s'ha fet una cosa i aquesta cosa ha anat bé, bé ha anat; si per part del conseller anterior es va fer una altra cosa i va anar bé, bé ha anat, perquè la seguretat i la salut laboral són massa importants per deixar-les només en mans d'un corrent polític d'una manera o d'una altra. Ho consider d'aquesta manera i ho dic des del meu convenciment de prevencionista; això s'ha de dur amb molt de seny perquè hi va la salut de tots els nostres treballadors i treballadores.

Quant a..., ja passant a la Sra. Morillas, que ha fet una explicació molt àmplia de la posició del Grup Socialista sobre la prevenció de riscos laborals, amb la qual coincidesc, naturalment, efectivament també hi ha respecte de les malalties professionals el que es diuen malalties feminitzades, perquè el col·lectiu al qual més afecta és el col·lectiu de dones. Si s'hi han fixat, quan jo he donat compte de les malalties professionals, aquí no tenim malalties per agents químics ni tenim..., en tenim per agents físics, sobretot, i són a causa dels esforços, a causa de les conductes repetitives, pel fet que algú du un pes excessiu. Quan es produeix l'envelliment de les dones es produeixen determinats fenòmens biològics que són engrandits a través de la feina física que es fa, i presenten patologies molt específiques, per exemple, com vostè diu, les cambres de pisos, com presenten les cuineres i totes aquelles dones que fan feina al camp, una feina física notòria.

Aleshores sí que s'ha de prestar una atenció especial a això, i a vegades no hi ha un enteniment, hi ha una dificultat per assolir que allò és una malaltia professional, i aquella dona presenta unes baixes constants i pareix que fa comèdia, i no fa comèdia, té una malaltia professional com una casa, el que passa és que no es vol veure, que és una malaltia per conducta repetitiva. Aleshores millorar la comunicació entre les entitats asseguradores, entre que els serveis de prevenció puguin veure perfectament aquestes malalties professionals, i que per part de les autoritats administratives encarregades de la qüestió puguem dur una vigilància i aflorar-les, és una de les qüestions que interessin més en aquest moment.

Respecte a les petites empreses que no tenen representant sindical, que no tenen formació, aquesta és una de les qüestions que vol abordar aquest programa a què jo feia esment quan he fet la meua exposició, el programa Prevenció 10. El programa Prevenció 10 és una cosa molt simple, i com les coses molt simples i senzilles és una cosa que estic segur que tindrà èxit perquè arribarà a la gent perquè s'entén, perquè això a vegades en prevenció de risc laboral ningú no ho entén. Aleshores Prevenció 10 significa que les empreses que no tenen més de 10 treballadors tendran un enginy informàtic, un programa informàtic a través del qual poden fer una autoavaluació dels riscos laborals que té, i un cop han fet aquesta autoavaluació podran determinar si tenen algun tipus de risc al qual no poden arribar i necessiten un servei de prevenció que els auxiliï. I vostè dirà "i això; això pareix molt...", bé, idò això és el que no s'ha fet, és a dir, durant tots aquests anys des que existeix la Llei de prevenció de riscos laborals no hem aconseguit que el petit

empresari interioritzi la prevenció dels riscos laborals. I el petit empresari ha fet el que es fa en aquestes qüestions, ha tractat d'externalitzar la prevenció i ha anat a un servei de prevenció i de vegades ha estat víctima d'engany. Aquell empresari o empresària ha cregut que ho tenia bé i no ho tenia bé perquè l'han enganat, simplement, li han venut un fantàstic producte, però que és pura aparença. Sempre la millor prevenció és aquella prevenció que fas tu mateix com a empresari, que tu coneixes perfectament quin és el mecanisme preventiu que s'ha de dur endavant. Aquesta és la millor prevenció.

I el que pretenia la Llei de prevenció de riscos laborals és que els empresaris fessin aquella feina i l'assolissin. Per això el primer sistema o servei de prevenció és el mateix empresari. Però aconseguir això resulta molt difícil. Aquest programa permetrà això i permetrà la col·laboració..., dins aquestes empreses petites on quasi hi ha una relació familiar entre treballadors i empresari, permetrà a la vegada una implicació dels treballadors que ajudaran a l'empresari a fer aquesta autoavaluació. Això sense minva de l'activitat que han de dur endavant els serveis de prevenció que és una activitat molt important respecte aquelles qüestions que no pot assolir de cap manera una empresa, la vigilància de la salut, la higiene laboral, si és que té algun problema d'higiene.

I res més. Gràcies, senyores i senyors diputats.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Conseller. En torn de rèplica i en nom del Grup Parlamentari Popular té la paraula el Sr. Huguet per un temps de cinc minuts.

EL SR. HUGUET I SINTES:

Gràcies, Sr. President. Molt breument. Accidents de treball *in itinere*, si s'incorporen a l'estadística, si les mútues han d'indemnitzar i han d'estar a l'estadística, sobretot si a les serioses hi era, és a dir, és una qüestió de poder fer comparacions a partir de dades estadístiques i naturalment saber si són *in itinere* o si són en jornada laboral dins el centre de treball, dóna el que vostè ha explicat molt millor que jo i que no repetiré.

Prevea, tal vegada l'únic que fa és demostrar que les polítiques que duen els inspectores de l'institut nacional ja funcionava sense que li diguessin Prevea i per tant, no ha estimulat res. Bé, com a mínim fer aquesta anàlisi crítica perquè totes aquestes coses, sobretot en publicitat, difusió, etc., representen una despesa important i per tant, mereixen una visió crítica de la iniciativa i dels resultats.

El material educatiu m'ha quedat clar amb el que ha explicat, la política anterior no era tant que ho fessin els tècnics, sinó que era més bé formar els propis professors perquè de qualche manera i al llarg de la vida formativa s'incorporessin, a criteri d'ells. Tal vegada s'ha de continuar en una línia o en una altra, a mi m'és igual perquè les dues poden conduir allà. De totes maneres sí que val la pena fer l'observació de què no tots els professors varen voler assistir a la formació, no tots tenen una disposició per incorporar matèries, però el que sí està clar és que..., no sé quan se va iniciar el nom, però el que avui en dia se diu cultura preventiva, fa falta a qualsevol ciutadà, en qualsevol de les circumstàncies de la seva vida, no només en la laboral. I el fet de disposar-la des de la infància, en la manera de créixer, educar-se i la seva disposició, coneixements i actituds en qualsevol circumstància, contribueix d'una manera clara perquè també ho faci quan treballa.

Bé, va ser un amic que em va dir, "escolta, és que l'al·lot va a l'institut i l'han fet anar en autobús per una d'aquestes coses que feis vosaltres". Només és que m'hagués agradat, però ja veig que no en disposa i ja hi haurà ocasió en tot cas de poder-ho comentar, encara que no sigui en un *Diari de Sessions*. Per si de cas, vostè hi ha de posar algun element de control a l'actuació. Vull felicitar els metges d'especialitat laboral, que no els he citat a la meua intervenció anterior, òbviament em consta la professionalitat i el rigor que hi posen per detectar i perquè no es deixi de banda la detecció de malalties professionals.

I per acabar dues coses, si les sap me les diu perquè tenc interès de conèixer-les. La primera és que a nivell nacional hi havia una nota del servei estadístic que deia que en aquest moment, o de l'observatori, no record molt bé quins dels dos, que no es coneixia la relació entre la disminució dels ocupats i la disminució de la incidència. És obvi només per un raonament que n'hi ha, de relació. Si les empreses es desprenen dels treballadors menys qualificats i per tant es queden amb aquells més formats, més responsables, més qualificats en definitiva o amb més competències, és lògic que allà es produeixin manco accidents. I si açò ha passat sobretot en el sector de la construcció, que és allà on hi ha més accidents i més greus, també és lògic que hi hagi una incidència. Li deman si aquí o a nivell nacional, m'és igual, aquesta és una dada interessant que no elimina per res la feina que facin els tècnics i les accions des de la conselleria, però és una dada que s'ha de tenir en compte i, per tant, destacaria la convicció de què les competències i els coneixements operen sempre en benefici de reducció dels accidents per si mateixos.

I l'altra és la publicació, ho dic quasi sempre, la publicació que ara trobam és la de gener-desembre. Bé, jo sempre, almanco mentre hi vaig ser, tenia la convicció i l'interès que ..., l'acord era trimestral, no sé si continua sent trimestral, o bimensual, el període que sigui, jo crec que era trimestral. S'hi incorporaven, sempre apareixien els dotze mesos naturals, continus i per tant hi havia una evolució que comprenia un mínim de 12 anys, independentment de les evolucions i que s'hi incorporava. Açò mostrava molt bé l'evolució també de l'estacionalitat de l'economia i en aquest moment, que jo sàpiga, no apareix a les pàgines allà on se publiquen les dades del mercat laboral. Aquesta és una dada interessant, convenient i encara que veig que segueixen les estadístiques a través de la Direcció General de Salut, crec que l'observatori hauria d'haver..., i si pogués ser

amb la mateixa periodicitat que com dic hi havia i supòs que hi ha a nivell nacional per a totes les comunitats.

Moltes gràcies per la seva compareixença.

EL SR. PRESIDENT:

Per part del Grup Parlamentari Socialista té la paraula la Sra. Morillas per un temps de cinc minuts.

LA SRA. MORILLAS I NAVARRO:

Solamente para agradecer al Sr. Conseller la explicación que me ha dado a las preguntas. Solamente esto.

Muchas gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Morillas. Per tant, en torn de contrarèplica i per tancar té la paraula el Sr. Conseller.

EL SR. CONSELLER DE TREBALL I FORMACIÓ (Pere Aguiló i Crespi):

Molt breument, perquè m'acaben de passar una nota i sembla ser que hi ha una altra comissió.

Quant a allò que vostè apuntava respecte de la relació que hi ha, passaré directament a les dues preguntes que m'ha fet, entre el descens de l'activitat i el descens de la sinistralitat. Això sí que és una cosa que a mi em preocupa bastant, perquè un estudi seriós sobre això no el tenim ni aquí, ni a nivell nacional, no està fet. Però jo vaig traslladar a la directora general de Salut Laboral que tenia interès de fer-lo i fins i tot des de l'Observatori del Treball de les Illes Balears seria d'interès. Sí que se poden fer projeccions un poc amb les xifres gruixudes, jo tenia fet un càlcul més o manco. Si a l'any 2006 hi va haver 27.935 accidents de treball i corregim el descens d'afiliació, ens donaria un total previsible -vàrem calcular- de 28.724 accidents de treball l'any 2008, i la realitat és que n'hi va haver 23.438. Aquí hi ha un pes naturalment de l'activitat que ha baixat, però també hi ha un pes del fet de fer cultura preventiva i donar la murga, sancionar, fer plans i implicar tothom. Les dues coses crec que s'han de valorar.

Quant a les dades. Nosaltres les penjam per trimestres, la pròxima és el 15 de maig i penjarem de gener a març de l'any 2010. Procuram dur-les per trimestre.

Res més. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Conseller.

I no havent-hi més assumptes a tractar, agrair la presència del conseller de Treball i Formació i als seus acompanyants.

S'aixeca la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma